

‘HOGESCHOLEN ZIEN EVC VOORAL ALS INSTRUMENT’

Eerder onderzoek heeft uitgewezen dat mbo-instellingen in vergelijkbare gevallen verschillend omgaan met de uitkomsten van EVC-procedures. Inmiddels zijn er aanwijzingen dat de verschillen in het hbo nog wel eens groter zouden kunnen zijn.

Wat een kleine tweehonderd leidsters in de kinderopvang al eerder hebben ervaren op mbo-niveau, maken ongeveer honderd medewerkers in de sectoren jeugdzorg en welzijn en maatschappelijke dienstverlening momenteel mee op hbo-niveau. Namelijk dat er grote verschillen zijn tussen onderwijsinstellingen als het gaat om de erkenning van verworven competenties.

Iets minder dan een jaar geleden trad het opleidings- en ontwikkelingsfonds FCB in opdracht van de sociale partners voor de sectoren kinderopvang, jeugdzorg en welzijn en maatschappelijke dienstverlening in de openbaarheid met een vergelijkend onderzoek naar de uitkomsten van EVC-trajecten voor pedagogische medewerkers in de kinderopvang. Wat bleek? Niet zozeer de kenmerken van de kandidaten kleurden de uitkomsten van de EVC-procedures, maar vooral de verschillen tussen de EVC-uitvoerders. Ondanks vergelijkbare procedures – daar waren de aanbieders op geselecteerd – waardeerden ze kandidaten met een zelfde opleidings- en ervaringsachtergrond verschillend. En de verschillen waren groot, heel groot zelfs. Zo bleek bijvoorbeeld dat voor gemiddeld 60 procent van de kandidaten de EVC-procedure direct leidde tot een diploma SPW-3, maar dat bij sommige uitvoerders dit percentage op negentig lag terwijl het bij andere uitkwam op nul. Iets soortgelijks was te zien bij het toekennen van deelcertificaten.

“Het doel van het onderzoek was niet om de elf geselecteerde roc’s en de particuliere EVC-uitvoerder met crebo-erkenning aan de schandpaal te nagelen”, zegt Mia Peters van de FCB-projectendesk, “maar om in het belang van de werknemers én de werkgevers tot eenduidigheid in de EVC-aanpak te komen. We willen EVC graag inzetten als arbeidsmarkt-, loopbaan- en ontwikkelinstrument, maar dan moeten we er natuurlijk wel op kunnen vertrouwen dat de uitkomsten in vergelijkbare gevallen hetzelfde zijn.”

Nut

Overtuigd van het nut van EVC is FCB nog steeds, en daarom bedachten de sociale partners en het o&o-fonds vorig jaar dat het instrument ook beschikbaar moest komen voor werknemers in de twee andere sectoren waarvoor het fonds actief is. Daar gaat het vooral om functies op of net onder hbo-niveau. Voor alle EVC-aanbieders golden ook nu weer de zelfde voorwaarden en ze dienen bereid en in staat te zijn om EVC-procedures uit te voeren die tot verzilvering in de vorm van deelcertificaten

en/of een diploma zouden leiden.

“Veel trajecten lopen nog”, zegt Joke van Alten van het bureau Leren in Bedrijf, “maar we zien nu al enorme verschillen. Later dit jaar gaan we die nader onderzoeken door alle deelnemers en hun werkgevers te interviewen.”

Van Alten is door FCB ingehuurd om de geselecteerde kandidaten te ondersteunen bij hun traject. Dat bleek geen overbodige luxe. Het was al moeilijk om met de hogescholen in contact te komen en iemand te vinden die ook maar iets van EVC afwist. Ook volgde vaak al snel spraakverwarring. “Veel hogescholen zien EVC als een instroomassessment om via de opleiding zo snel mogelijk een diploma te halen”, zegt ze. “Prima, maar dat is geen EVC! Het opleidingsprogramma van de individuele hogeschool is de maatlat en niet de voor onze sectoren landelijk erkende hbo-opleidingsprofielen en opleidingskwalificaties.”

Peters: “Een voorbeeld uit de praktijk: ‘U beheerst aantoonbaar deeltijd-2’, zo kreeg een van onze kandidaten als uitkomst. Ja, en wat is dat dan? Zeg op zijn minst welke competenties hier bij horen. Hier kan je niets mee op je curriculum vitae. Niet elke kandidaat wil een opleiding volgen.”

Kafkaiaans

“We hebben de indruk dat in het hbo de mening overheerst dat EVC stopt bij het afgeven van de EVC-rapportage”, aldus Peters. “Maar daarmee laten ze de e van EVC – het erkennen – oningevuld en staat die e nog steeds voor elders. Dat komt volgens mij doordat de hogescholen er van uit gaan dat leren dient te gebeuren op basis van de theorie die vervolgens wordt doorvertaald naar de praktijk. Dat klopt, maar dat is één manier van leren.”

“Het is de suprematie van het leren vanuit de theorie”, vult Van Alten aan. “Met iemand die door jarenlange ervaring volledig voldoet aan het vakvolwassen beroepsprofiel kunnen de hogescholen niet uit de voeten. Verklaarbaar, want zo’n persoon moet je ook heel anders bevragen. Niet: kent u die en die theorie? Maar: wat doet u in dat en dat geval en waarom?”

Peters noemt het voorbeeld van EVC-kandidaten die volledig aan de hbo-competenties voldoen, maar die zich alsnog moeten inschrijven voor een studiejaar om een eindschrijving te schrijven. “Weer die theorie, dus. En als ze zich dan eenmaal melden, dan krijgen ze te horen dat ze niet aan de criteria voldoen en dat ze de toets voor 21-jarigen en ouder moeten

doen. Kafkaiaans!”

Toch snappen Peters en Van Alten wel waar de schoen wringt. “Hogescholen hebben als kerntaak het aanbieden en ontwikkelen van onderwijs.

Wat wij vragen is wat anders, namelijk beoordeel en waardeer iemands competenties, los van een eventueel hierna te volgen opleiding. Als iemand in de intake aangeeft als doel te hebben om snel een diploma te halen, prima, neem een instroomassessment af en leidt hem snel door naar een passende opleiding. Maar nogmaals, dat is geen EVC. Wat wij vragen gaat om kandidaten die hun jarenlange werkervaring willen meten aan de competenties uit de landelijk erkende opleidingprofielen. En die dat ook verzilverd willen zien, bijvoorbeeld: u beheerst aantoonbaar de competentie om sociale ondersteuning voor de cliënt te creëren of te versterken.”

“Het onderwijs- en het werkveld zouden elkaar echt beter moeten kunnen vinden”, meent Peters. “Ze zijn tenslotte samen verantwoordelijk voor het opleiden van mensen. Maar als we doorgaan op de weg die we nu zijn ingeslagen, dan is mijn conclusie dat EVC in al die jaren geen stap dichterbij gekomen is.”

“Het is zeker niet onze bedoeling om te trappen”, vult Van Alten aan, “want we willen er uit komen. Maar daarvoor vragen we wel van de hbo-instellingen: kom ons dan ook een beetje tegemoet. En ga in op onze vraag. Ook wij zetten ons daarvoor in de komende tijd.” <<<

REACTIE VAN DE PROJECTDIRECTIE LEREN & WERKEN

In het hbo is het gebruikelijk dat de landelijke competentieprofielen door de opleidingen worden vertaald en ingekleurd, zodat opleidingseigen beoordelingsstandaarden ontstaan. Uit de ervaringen van FCB blijkt dat dergelijke opleidingseigen, onderwijsgerelateerde standaarden ook binnen EVC-procedures gehanteerd zijn. In het onlangs vastgestelde landelijke format voor EVC-rapportages is bepaald dat de beoordeling van de competenties van deelnemers in de rapportages moeten worden weergegeven conform de competenties in de landelijke standaard. Daarmee wordt gewaarborgd dat deelnemers in het vervolg bij erkende EVC-aanbieders niet meer met onderwijsgerichte rapportages geconfronteerd worden, maar rapportages met civiel effect krijgen.

De ervaringen van het FCB zijn in december 2007 besproken in het EVC-platform voor hogescholen. Het werd als een nuttige exercitie ervaren door de bril van de klant de EVC-dienstverlening met elkaar te bespreken. Afsproken is ook dat de instellingen aan de slag gaan met het oplossen van de ervaren knelpunten. Daarnaast heeft overleg plaatsgevonden met de HBO-Raad. Afsproken is dat activiteiten in en met de sectorraad HSAO (Hoger Sociaal Agogisch Onderwijs) georganiseerd gaan worden, gericht op optimalisering van de kwaliteit en uitwisselbaarheid van EVC in de sector.

